

הביטוי בהם, זה העתיד שלכם

מעובד לפי המאמר של יחיאל אקשטיין* 01.01.13 Ynet

1 חוזקה החברתי והאנושי של חברה נקבע על פי האופן שבו היא דואגת לחלשים שבה. בישראל 2013 יש אוכלוסיות חלשות רבות. חמישית מהישראלים מוגדרים עניים. האוכלוסייה החלשה ביותר לכל הדעות היא הקשישים.

הקשישים מהווים כיום כ-10 אחוזים מכלל האוכלוסייה וחמישית מהם נמצאים מתחת לקו העוני. אותם קשישים חסרי ישע תלויים באופן כמעט מלא בחסדי החברה ובתמיכת המדינה. לקשישים שאין להם הכנסות מפנסיות או חסכוניות, המדינה מעניקה קצבאות השלמת הכנסה¹ המביאות אותם להכנסה של כ-2,700 שקלים לקשיש בודד ו-4,000 שקלים לזוג. מדברים רבות על יוקר המחיה בישראל, וברור לכולנו שבסכומים שכאלה אין שום סיכוי לאדם או למשפחה לדאוג ולו לצורכיהם הבסיסיים ביותר.

בחורף מזנקות הוצאות המחיה של כולנו בגלל הצורך בחימום הבית. בתקופה זו, מצוקתם של עשרות אלפי קשישים בישראל מחריפה ומעמיקה יותר מתמיד.

קשישים חשופים יותר מכל אדם אחר לפגעי הקור בחורף. עם הזקנה חלה ירידה ביכולת הגוף לווסת חום, ולקור השלכות בריאותיות קשות. משרד הבריאות והמשרד לאזרחים ותיקים דואגים לפרסם הנחיות לגבי מניעת פגעי הקור בקרב קשישים הקובעות כי על קשישים לחמם את ביתם באופן קבוע לטמפרטורה של כ-24 מעלות, לדאוג לתזונה מלאה ולפעילות גופנית. הבעיה המרכזית היא שלחלק גדול מהקשישים אין אפשרות כלכלית למלא אחר ההוראות.

עשרות אלפי קשישים עניים מתקשים לעמוד בהוצאות החימום הגבוהות ונאלצים לוותר על חימום ביתם לעיתים קרובות או לגמרי. הכנסתם הזעומה של קשישים מעמידה אותם בפני בחירה בלתי אנושית בין חימום ביתם לבין צרכים אחרים כמו רכישת מזון, תרופות, פעילויות חברתיות ונסיעות לביקור קרובים. הדעת אינה סובלת שבמדינה המתפארת בהישגיה הכלכליים יהיו תופעות שכאלה.

20 "הקרן לידידות" מסייעת מדי חורף לעשרות אלפי קשישים לחמם את ביתם באמצעות מענקים כספיים וחלוקת שמיכות או תנורי חימום, אך פעילותנו אמורה להשלים את מאמצי המדינה ולא לשאת באחריותם לאזרחים. המדינה נותנת מענה חלקי מאוד לקשישים באמצעות הנחות בחשמל לחלק מהנוקדים ומענקי חימום לכ-30 עד 40 אלף קשישים נוספים, אך המצוקה גדולה בהרבה מהמענה הזה.

25 הקשישים אינם יכולים לצאת ולמחות. הם נותרים הרחק מעין הציבור וסובלים בשקט. המצב הזה בלתי נתפס והוא בוושה למדינת ישראל. אלה ההורים שלנו, הסבים והסבתות שלנו, וזה עתידם של רבים מאיתנו אם לא נתעשת.

¹ קצבאות השלמת הכנסה = המדינה משלמת לאזרח כסף אם אין לו מקורות הכנסה כלל.

במסורת היהודית הזקן הוא בעל מעמד, כבוד וחוכמת חיים ואנו מחויבים לכבד אותו - "והדרת פני זקן". אריכות ימים הייתה פעם מתנה שכל אחד איחל לעצמו ולאחרים. בישראל 2013, הזקנה היא דבר שיש לרבים סיבה לפחד ממנו. קשישים בישראל, עם הירידה בתפקודם הפיזי וחוסר יכולתם לתרום חומרית למדינה ולמשק, מושלכים רחוק מהעין ורחוק מהלב של רובנו וכתוצאה מכך גם אינם מעניינים את חברי הכנסת והשרים. אנו חייבים לעשות יותר למען הקשישים החלשים בישראל.

*הרב יחיאל אקשטיין, נשיא הקרן לידידות. הקרן לידידות הינה ארגון התנדבותי העוזר לחיזוק חוסנה החברתי של החברה הישראלית ומתן תקווה לחיים טובים יותר לחוליות החלשות ביותר בתוכה: עולים, ילדים ונוער בסיכון, קשישים, מיעוטים וכדומה. הקרן הוקמה בשנת 1983 באר"ב ע"י הרב יחיאל אקשטיין ובשנת 2000 נפתחו משרדי הקרן לידידות בישראל.

השאלות

1. מהי הטענה המרכזית של המאמר?

- ☐1 המדינה לא דואגת לקשישים החיים בה ובחורף מאוד קשה להם.
- ☐2 יש קשישים עניים רבים בישראל.
- ☐3 הקרן לידידות מסייעת מדי חורף לעשרות אלפי קשישים לחמם את ביתם.
- ☐4 בחורף, אנשים מחממים את ביתם והדבר עולה כסף רב.

2. לפי המאמר, איזו פעילות ננקטה בישראל כדי לעזור לקשישים שאין להם הכנסות מפנסיה או חסכונות?

3. לפניכם משפט משורות 18-19 במאמר:

" הדעת אינה סובלת שבמדינה המתפארת בהישגיה הכלכליים יהיו תופעות שכאלה"

א. מה פירוש הביטוי הדעת אינה סובלת?

- ☐1 איני יודע דבר
- ☐2 איני מסכים עם אי צדק שראיתי
- ☐3 מכעיס שלא שאינו מסכימים עם הדעה שלי
- ☐4 אדם הסובל מכך שאינו יודע

4. לפניכם פסוק מספר תהילים -

אל תשליכני לעת זקנה. ככלות כוחי אל תעזבני."

הביאו מתוך המאמר דוגמה למקרה שבו פועלים לפי כלל כזה.

5. לפי הטקסט על הזקנים, בחורף, לבחור לעיתים בחירה קשה מאוד.

א. בין מה לבין מה צריכים הזקנים לבחור?

ב. הסבירו מדוע בחירה זו קשה?

6. א. מהי המטרה העיקרית של הכותב בהבאת הציטוט בשורה 27?

☐₁ להמליץ על אפשרויות להתנדבות.

☐₂ להציג נתונים נוספים מתוך המחקרים.

☐₃ לחזק טענה שהוא מעלה.

☐₄ להראות שכבר בעבר דיברו על נושא זה.

ב. האם, לדעתכם, המשפט האחרון במאמר מתאים להיות משפט הסיום?

נמקו את תשובתכם.

7. מדוע יש מרכאות בשורה 20? סמנו תשובה אחת נכונה.

א. ציטוט ב. שם ג. דיבור ישיר ד. סלנג

8. יותם אמר "שם המאמר מפחיד אותי קצת".

א. למה התכוון יותם.

ב. האם אתם מסכימים עם יותם? נמקו.

משימת כתיבה – בעמוד הבא.

9. סכמו את הטקסט "הביטו בהם – זה העתיד שלכם" בהיקף של כ-10 שורות.
 בסיכומכם הביאו את טענת הכותב, שני נתונים שהביא ומה הקשר של "הקרן לידידות"
 לזקנים.

כתבו גם טיוטה בטבלה

תבחינים של המטלה	אקשטיין (2013)
טענת הכותב	
שני נתונים שהביא הכותב	
הקשר של "הקרן לידידות" לזקנים	

טיוטה

סיכום

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines, typical of notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.